

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА

у месецу јулу 1912. год.

Према званичним извештајима окупних начелстава, Управе града Београда, градских и средских судова, у току месеца јула ове године извршено је у Србији:

1. Убиства	23
2. Детоубиства	1
3. Нехотичних убиства	2
4. Покушаја убиства	32
5. Разбојништва	12
6. Силовања	5
7. Тешких телесних повреда	13
8. Паљевина	67
9. Опасних крађа	97
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	22 ¹⁾

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	22 или	95.6%
Детоубиства	1 »	100.0%
Нехотичних убиства	2 »	100.0%
Покушаја убиства	30 »	93.7%
Разбојништва	8 »	66.6%
Силовања	5 »	100.0%
Тешких тел. повреда	13 »	100.0%
Паљевина	11 »	16.4%
Опасних крађа	48 »	49.4%
Злонамер. поништаја туђих ствари	5 »	22.7%

Највећи број убиства извршен је ваљеним оружјем (13), оштрим оруђем (7), давленим рукама (2) и тушим оруђем (1).

Узроци њиховом извршењу леже: у међусобној свађи за 6 случајева, у освети

¹⁾ У месецу јулу 1911. г., дела је ових било:

1. Убиства	35
2. Детоубиства	1
3. Нехотич. убиства	6
4. Покушаја убиства	28
5. Разбојништва	8
6. Силовања	5
7. Тешких телесн. повреда	18
8. Паљевина	53
9. Опасних крађа	94
10. Злонамерних поништ. туђих ствари	15

за 5, у користољубљу за 4, у вршењу званичне дужности за 2, у љубомори за 2, у нужној одбрани за 1 и за 3 случаја узроци су непознати.

Посматрана према местима у којима су извршена изложена убиства јављају се: у вароши Београду 2, у срезу добричком 2 и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, лесковачком, јасеничком округа крагујевачког, крајинском (непронађено), кључком, ражањском, расинском, деспотовачком, лепеничком, параћинском, бањском, сврљишском, моравском округа пожаревачког, качерском, орашском, косаничком, прокупачком, златиборском и моравичком.

Једно детоубиство извршено је у срезу копаоничком.

Нехотична убиства извршена су по 1 у срезовима: посавском округа ваљевског и неготинском.

Покушаји убиства извршени су: у срезу врачарском 3, у срезу хомољском 3, у срезу јабланичком 2, у срезу поречком 2, у срезу деспотовачком 2, у срезу параћинском 2 и по 1 у срезовима: космајском, ваљевском, лесковачком, копаоничком, расинском, ресавском (непронађен), вишком, јадранском, пожаревачком, орашском, јасеничком округа смедеревског, прокупачком, косаничком (непронађен), добричком, ужичком, златиборском и у варошима: Куприји и Нишу.

Сва ова дела извршена су већином у међусобној свађи и освети.

Разбојништва су извршена: у срезу звишском 4 (1 непронађено), у срезу хомољском 2 и по 1 у срезовима: подгорском (непронађено), пољаничком, расинском, ресавском (непронађено), таковском и јасеничком округа смедеревског (непронађено).

Силовања су извршена по 1 у срезовима: космајском, кључком, љубићском, јасеничком округа смедеревског и у вароши Зајечару.

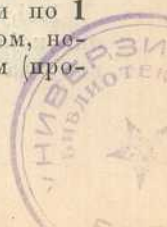
Тешке телесне повреде извршене су по 1 у срезовима: колубарском округа београдског, тамнавском, поречком, жуписком, деспотовачком, ресавском, алекси-

начком, мачванском, рамском, пожаревачком, орашском, ариљском и у вароши Нишу.

Паљевине су извршене: у срезу крајинском 4, у срезу зајечарском 4, у срезу неготинском 3, у срезу параћинском 3, у срезу сврљишском 3, у срезу бањском 3, у срезу јасеничком округа смедеревског 3 (све пронађене), у срезу колубарском округа београдског 2, у срезу тамнавском 2 (обе пронађене), у срезу лепеничком 2, у срезу расинском 2, у срезу деспотовачком 2, у срезу беличком 2, у срезу нишском 2 (1 пронађена), у срезу хомољском 2 (1 пронађена), у срезу подунавском 2, у срезу бољевачком 2, у срезу заглавском 2, у срезу жичком 2 (1 пронађена) и по 1 у срезовима: посавском округа београдског, колубарском округа ваљевског (пронађена), пчињском, грузанском, јасеничком округа крагујевачког (пронађена), брзопаланачком, ражањском, ресавском, моравском округа нишког, алексиначком, посаво-тамнавском, млавском (пронађена), звишском, пожаревачком, љубићском, златиборском, ариљском, моравичком, драгачевском и у вароши Пироту.

Вредност свих ових паљевина износи око 35.200 динара.

Опасне крађе извршене су: у вароши Београду 14 (5 пронађених), у срезу звишском 6 (1 пронађена), у срезу зајечарском 6, у срезу параћинском 5, у срезу колубарском округа београдског 4 (2 пронађене), у срезу млавском 4 (све пронађене), у срезу тамнавском 3 (све пронађене), у срезу брзопаланачком 3 (1 пронађена), у срезу жуписком 3, (све пронађене), у срезу беличком 3 (2 пронађене), у срезу белоаланачком 3 (све пронађене), у срезу јасеничком округа смедеревског 3 (све пронађене), у срезу жичком 3 (све пронађене), у срезу лесковачком 2 (1 пронађена), у срезу крагујевачком 2 (обе пронађене), у срезу ражањском 2 (1 пронађена), у срезу деспотовачком 2, у срезу хомољском 2, у срезу орашском 2 (обе пронађене), у срезу бољевачком 2 (обе пронађене) у срезу ариљском 2 и по 1 у срезовима: пчињском, лепеничком, неготинском (пронађена), расинском (про-

нађена), темнишком (пронађена), левачком, ресавском, сврљишком (пронађена), нишком (пронађена), лужничком, јадранском, мацванском (пронађена), голубачком (пронађена), моравском округа пожаревачког, тимочком, заглавском (пронађена), трнавском, драгачевском, моравичком и у варошима: Крагујевцу (пронађена), и Пироту (пронађена).

Вредност свих ових крађа износи око **19.300** динара.

Злонамерних поништаја туђих ствари било је: у срезу лесковачком **3** (1 пронађен), у срезу параћинском **3**, у срезу тамнавском **2**, у срезу подунавском **2**, у срезу бољевачком **2** и по **1** у срезовима: кодубарском округа београдског (пронађен), брзопаланачком, третеничком (пронађен), темнишком, боличком (пронађен), нишком (пронађен), поцерском, рађевском, звичком и пожаревачком.

Вредност свих уништених ствари износи око **1.600** динара.

Поред изложених дела у току месеца јула ове године извршено је у Србији и

21 самоубиства и то: у вароши Београду **3**, у срезу јасеничком округа смедеревског **2** и по **1** у срезовима: посавском округа ваљевског, пчињском, јабланичком, јасеничком округа крагујевачког, лепеничком, поречком, третеничком, депотовачком, алексиначком, лужничком, поцерском, таковском, бољевачком, трнавском и у варошима: Нишу и Ужицу.

Највећи број самоубиства извршен је: *вешањем 9, ватреним оружјем 4, давањем у води 3, легањем под воз 2, скакањем у провалију 1, оштрим оруђем 1 и тровањем 1.*

Узроци њиховом извршењу леже: у *бодести за 10 случајева, у душевном растројству за 4, у страху од казне за 1, у љубави за 1, у рђавом материјалном стању за 1 и за 4 случаја узроци су непознати.*

Покушаји самоубиства извршени су: у вароши Београду **3** (сва тровањем, и рђав домаћи живот) и вароши Крагујевцу (ватрено, рђав домаћи живот).

Општи преглед до сад изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	Убиства	Детоубиства	Нехотична убиства	Покушаја убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљење	Опасне крађе	Злонамерни поништаји туђих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	1	—	—	4	—	1	1	3	4	1	—	—
2	« ваљевски	—	—	1	1	1	—	1	3	3	2	1	—
3	« врањски	1	—	—	3	1	—	—	1	3	3	2	—
4	« крагујевачки	1	—	—	—	—	—	—	4	4	—	2	1
5	« крајински	2	—	1	2	—	1	1	8	4	1	1	—
6	« крушевачки	2	1	—	2	1	—	1	3	6	1	1	—
7	« моравски	3	—	—	6	1	—	2	8	13	5	1	—
8	« нишки	2	—	—	2	—	—	2	10	2	1	2	—
9	« пиротски	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	1	—
10	« подрински	—	—	—	1	—	—	1	1	2	2	1	—
11	« пожаревачки	1	—	—	4	6	—	2	5	14	2	—	—
12	« руднички	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	1	—
13	« смедеревски	1	—	—	2	1	1	1	5	5	2	2	—
14	« тимочки	—	—	—	—	—	1	—	8	10	2	1	—
15	« топлички	4	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
16	« ужички	1	—	—	2	—	—	1	2	2	—	1	—
17	« чачански	1	—	—	—	—	—	—	4	6	—	1	—
18	Управа града Београда	2	—	—	—	—	—	—	—	14	—	3	3
	Свега:	23	1	2	32	12	5	13	67	97	22	21	4

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског Одељења Министарства Унутрашњих Дела, 18. августа 1912. године АБр. 1118, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О КРИВИЦАМА ОПШТИНСКИХ ЧАСНИКА ЗБОГ ПОВРЕДА ПРИВАТНИХ ПРАВА.

Међу основне уставне одредбе долази она која гарантује слободу свакоме човеку да иде, да се бави, одлази и да не

може бити ни ухапшен, ни задржан, осим по формама које је устав одредно.

Члан 9. устава прописује: „лична слобода ујемчава се. Нико не може бити ухапшен, нити иначе лишен слободе осим у случајевима које је закон одредио и по формама које је он прописао“.

Ова се формула сматра као део основних принципа јавног права. Друге одредбе устава гарантују грађанима неповредимост својине (чл. 16. устава), до-

мицила (чл. 15.), тајно писама (чл. 23.) и друга уставна права српских грађана.

Све ове уставне одредбе имају своју санкцију у казном законнику чије одредбе прописују казне за сваки одређен и прецизан факт којим се вређа, руши или напада које од поменутих уставних права.

Ну ове повреде приватних права које устав признаје српским грађанима и странцима, могу произлазити не само од стране простих појединаца, разним недозвољеним актима која су забрањена и угрожена казнама у казном законнику, већ их могу учинити и сами органи власти, јавни функционери у опште: државни или општински, злоупотребом власти коју они имају. И за ове је агенте прописана казна у казном законнику, кад учине које од поменутих казних дела којима се вређа какво приватно право грађана, ако иста није већ прописана другим каквим специјалним законом за које од ових дела. Сва ова дела која произлазе од органа власти: државних и општински представника, услед прекорачења и злоупотребе власти коју они врше, спецификована су у глави XII казног законика, која садржи посебне инкриминације разних самовласних аката које изврши какав јавни функционер у томе својству, за које су прописане и казне у многоме друкчије, од казни за ова дела учињена од стране простих појединаца. Тако на пример деликт незаконног лишења слободе, кад исти изврши какав чиновник или општински часник казни се по § 123. каз. зак. новчаном казном од педесет до двеста талира или затвором од три месеца до пет година, или само лишењем звања; а у случају нехата, затвором до шест месеци или новчано до сто талира. Дело повреде личне слободе кад исто учине прости појединци т. ј. приватна лица, а не чиновник, кажњиво је по § 192. каз. зак. затвором од три месеца до пет година, а у неким тежим случајевима робијом до дваесет година.

Са објективног гледишта повређеног права не постоји без сумње никаква разлика између ових атентата на личну слободу или друга права грађана према томе: да ли су иста учињена од стране појединих приватних лица или чиновника. Али је побуда за ова дела најобичније различна. Повреде приватних права које учине приватна лица имају скоро увек за побуду: мржњу, освету, лакомство, једном речју: задовољење личних страсти. Јавни службеници, општински и државни раде на против најчешће у интересу јавном, из аретеране ревности они изврше самовласно хапшење или друго какво дело којим се вређа какво право грађана које устав гарантује. У погледу на субјективну страну ових дела т. ј. на побуду које опредељују вољу учиниоца има битне разлике између атентата на слободу, или друга каква уставна права грађана, које учине прости појединци и оних који су дело чиновника; и док би ови други могли бити квалификовани као политички, први спадају извесно у класу

нарушења општег права.¹⁾ Ова је разлика основа квалификације истих аката у двојерој различитих нарушења према томе: да ли су иста учињена од чиновника и јавних функционера у опште или простих појединаца, и разлици у казнимости ових дела.

Осим ове разлике у казнимости ових дела у погледу на личност учиниоца, мења се и сама надлежност редовне иследне власти — а то је полицијска власт — за ислеђење ових дела кад је исто учинио такав чиновник или општински часник. По чл. 28. устава сваки Србин има право да без ичијег одобрења тужи непосредно првостепеном суду чиновнике и општинске часнике: председнике општина или кметове ако су у вршењу званичне дужности повредили какво његово приватно право. По овим тужбама ислеђење против поменутих јавних функционера врши иследни судија првостепеног суда по наредби суда, а не полицијска власт који поступа даље у свему по кривичном судском поступку. У овој уставној одредби лежи највећа гаранција поменутих права које устав признаје и гарантује. Дајући право на тужбу свакоме против јавних органа због самовласних повреда приватних права непосредно суду, без предходног ма чијег одобрења, уставотворац је хтео да учини ово ислеђење потпуно независним од свих утицаја, јер га повраћа независним магистратима, нарочито у случају кад је тужба управљена против кога органа саме оне власти, која је по правилу обично надлежна за ислеђење кривичних дела у опште, а то је редовна иследна полицијска власт.

Поменута одредба чл. 28. устава наша је велику примену ступањем у живот данашњег устава. Нема сумње да се она по кад што и злоупотребљује неоснованим и несавесним оптужбама против јавних органа, али се не може спорити да међу њима има доста и основаних оптужба због злоупотребљивог упражњавања власти и самовласних повреда приватних права, дакле хотичних кривичних дела ове врсте. Статистички подаци у овоме погледу били би од интереса, но, нама није намера да се у овоме чланку бавимо њиховом студијом и истражујемо узроке томе злу. Рекли смо већ да су побуде за ова дела — повреде приватних права — најобичније различите код ових дела која учине државни или општински представници, од оних које руководе обична приватна лица и да они први раде најчешће у интересу јавном и из претеране ревности изврше ова дела. Ово нарочито важи за кривична дела из § 123. — каз. зак. — противзакона лишења слобод; дела из § 125. — злоставу приватних лица; неправедна гоњења и суђења која се квалификују као дела из § 127. каз. зак. и друга. Но, оно што нарочито пада у очи, и што нас потстиче на ова посматрања, то је доста знатан број ових кривица које су учињене из нехата, услед неразумевања или погрешног схватања своје дужности и пропуш-

тања да се испуне све оне формалности које закон прописује за каква радња. У нашој судској пракси имали смо прилике да видимо доста таквих случајева у којима су нарочито општински часници: председници општина и кметови, били жртве примоне § 123. II од. 125, II од. и § 127. II одељка, услед поменутих нехатних незаконитих радњи, без икаквог намерног злоупотребљивог вршења власти већ једино због своје неспособности за правилну примену закона. Разуме се да то није могло извинити од казне за поменуте кривице, па макар да су исте учињене из нехата, непажње, без икаквог *dolus*-а од стране њихове за чињење ових дела. Тако на пример познат нам је један случај у коме је један кмет осуђен по § 123. II од. каз. зак. за то што је једно лице које је у ствари било криво за прављење нереди на јавном месту, ухапсио у општински кош (који није намењен за затвор) и без испуњења законских формалности за легално хапшење.

С погледом на либералну одредбу чл. 28. устава која даје право на тужбу непосредно суду због повреда приватних права, против јавних функционера, па ма она била и неоснована и кривичну одговорност за поменута дела за која кривични законик прописује прилично оштре казне кад се учине, па ма и из нехата, желети је: да поменути органи власти вазда то имају на уму при свакој својој јавној акцији. Свака њихова радња треба да је увек саобразна закону, баш и онда кад је свака кривична намера за поменута дела од њих одстрањена, како не би потпали под ударце казненог закона и за само нехатно незаконито вршење дужности. У том циљу бележимо овде неке приморе кривица општинских часника, учињених из нехата, но, које су биле предмет судске расправе, како и сами они који савесно врше своје дужности не би упали у сличне погрешке, због којих и чинимо ову напомену.

Први пример:

а) *председник општинског суда и кметови чине кривицу из § 123. II одељка казненог законика, кад услед погрешне примене закона осуде какво лице на затвор за дело које не постоји.*

Изведемо сâм случај на основу судских акта а по том учинити неко напомене које се тичу овог предмета.

Ј. А. председник и А. В. и Р. М. чланови општине М. стављени су под суд и оптужени тужбом државног тужиоца за то: „што су противзаконно лишили слободу Милића Јовановића оvd. јер су га пресудом својом од 19. јула 1911. год. № 2436 осудили на три дана затвора и лишили слободу по реферату оптуженог Ј. за дело из § 360. т. 3. каз. зак. које дело по истом реферату како је представљено не постоји и тиме себи створили кривицу казни по § 123. II одељку каз. зак. у вези са § 132. ист. зак.“

Оптужени су признали да су извршили ово дело, бранећи се да прив. тужилац није хтео доћи кад га је опт. Ј. као председник позвао у судницу по наредби порезника и кад је дошао да је у судници викао.

Првостепени суд нашао је: „да у томе што су оптужени према својој признању и осталом ислеђењу противзаконно лишили слободу тужиоца Милића јер су га пресудом својом од 19. јула 1911. год. № 2436 осудили на три дана затвора и лишили слободу по реферату опт. Ј. за дело из § 360. т. 3. каз. зак. које дело по истом реферату како је представљено не постоји, — стоји дело казни по § 123. II од. каз. зак. у вези са § 132. ист. зак.“

Кривична одговорност оптужених доказана је њиховим признањем које се слаже са осталим ислеђењем, — § 225. кр. пост. и с обзиром на олакшавне околности: признање дела и добро владање, — првостепени суд осудио је оптужене на казну сваког са по 20 дин. новчане казне у корист државне касе, која ће им се казна заменити са по 4 дана затвора, ако исту не буду могли платити трећином свога имања“.

По незадовољствима оптужених, државног и приватног тужиоца, Апелациони Суд, по учињеном дослеђењу нашао је: „да је пресуда првостепеног суда на закону основана и да чињењем ислеђењем није измењено стање раније истраге, јер и ако су сведоци, испитани на дослеђењу посведочили: да је оптужени правило неред онда, кад је кажњен од стране суда општине М. односно оптужених, као тадањих представника поменутог општинског суда, ипак одговорност оптужених за ово дело не умањује се тиме, јер су они прив. тужиоца казнили за дело, које он није био учинио, па према томе за које није могао бити ни кажњен, а то је за дело из § 360. т. 3. каз. зак.“ С тога је Апелациони Суд одобрио пресуду првостепеног суда.

Као што се види из овог примера оптужени су кажњени за дело из § 123. II каз. зак. за то што су тужиоца казнили за дело које он није био учинио, а то је дело из т. 3. § 360. к. з. И доста у т. 3. § 360. предвиђено је дело нарушење јавног поретка и казна за оне који не послушају кад им власт или њен служитељ закаже да се разиђу.

Ево како гласи овај законски пропис:

„Кад би се људи ма из каквог узрока „где стицали и ту тако узрујали да би „се јавни мир и поредак нарушити могао, они који не послушају кад им власт или њен служитељ закаже да се разиђу“. Други став поменуте т. 3. § 360. додаје још: „Но, ако би се који од њих упусто са полицијским чиновником, кметом или служитељем правитељственим или општинским у непристојну препирку, псовку или грдњу, тај ће се казнити по § 327. к. з.“

Из реферата по коме је тужилац био кажњен не види се да је овде био тај случај, у коме би имало места примени горњег прописа каз. законика, и казни по истоме. Шта више истим се и не тврди: да се тужилац упустио у свађу и препирку са порезником, те због тога општински суд није ни могао узети да је тужилац учинио дело из т. 3. § 360. каз. зак. као што су судови и нашли.

¹⁾ *Garraud.*

При свем том, из истог реферата се види: да је тужилац био позван од стране општинског суда, по наређењу порезника и да није хтео доћи. Према томе, ако је било доказа за ово, општински суд могао га је казнити само за дело из т. 2. § 327. к. з. — недолазак на позив власти — и онда би нема сумње, радња његова била правилна. У овоме случају није тако поступљено, већ је услед погрешне квалификације у казнимости радње прив. тужиоца, општински суд учинио погрешку, казнивши тужиоца за дело које не постоји, због чега су судови и нашли: да су оптужени криви за нехатно лишење слободе прив. тужиоца.

М. М. Станојевић.

(СВРШИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Моје бављење у Бисетру и у Тврђави обухвата време од двадесет и једног месеца, и за то време није прошао дан да нисам учинио какву знатну услугу. Могао сам бити сталан *ован* толико је тешко било претпоставити да има неке везе између мене и полиције; чак ни надзорник и чувари нису ни помињали на мисију која ми је поверена. Обојаван од лопова, поштован од најчувенијих разбојника, јер и ови људи имају једно осећање које називају поштовањем, могао сам у свако доба рачунати на њихову оданост: сви су били готови да изгину за мене. То доказује и Мардарџеп, о коме сам већ говорио, и који се више пута тукао са затворницима који су се усудили рећи да нисам из Тврђаве изашао само зато да служим полицији. Коко Лакур и Горо, затворени у истој кући као непоправљиви крадљивци, бранили су ме са толико исто жистине. Они су можда стога имали право да ми пребаце незахвалност, јер их ја ипак нисам штедео више него друге, али мени је дужност била преча. Нека данас приме моју захвалност, јер су они допринели више него што мисле користима које је друштво имало од мојих услуга.

Г. Ханри достави и управнику полиције многобројна открића која сам учинио мојом способношћу и представи мо као човека на кога се може рачунати. Он се најзад смислова да скрати мој затвор. Дошли су у Тврђаву да ме траже и повели су ме не заборавив потребну предостројност: метнули су ми лисице и пошлели су ме на кола. Уговорили смо били да се на путу отдем и ја то и урадим. Још исте вечери сва ме је полиција тражила. Моје бежање направи велику ларму, нарочито у Тврђави, где су га моји пријатељи пријатно прославили пијући у моје здравље и желећи ми: срећан пут!

Двадесет трећа глава.

Имена г. г. Паскија и Ханри-а неће никад избледети у мојим успоменама. Ова

су два племенита човека били моји ослободиоци! Колико им дугујем захвалности! Они су ми вратили више него живот, за њих бих га жртвовао хиљаду пута, а то ће ми се веровати, кад се зна, да сам га залагао за једну њихову реч, на један поглед задовољства.

Дисао сам сад и кретао сам се слободно, нисам страховао више. Поставши тајни агент вршио сам одређене ми дужности, а поштовани г. Ханри учио ме је, јер је он био тај који је одговарао готово за сву безбедност у престоници. Дознавати за злочине, проналазити злочинце и предавати их власти, то су у главном биле поверене ми дужности. Задатак је доиста био тежак. Г. Ханри ми је много помагао, и ако сам доцније у полицији стекао неку славу, имам да благодарим његовим саветима и његовим поукама. Хладан и разуман г. Ханри је имао особитога дара да разликује кривце од невиних, имао је изванредно памћење и особиту оштроумност; ништа њему није пролазило неопажено, а томе треба додати да је био изврсан познавалац ликована. Лопови су га звали *Злобни Анђео* и он је по свему заслужио то име, јер код њега љупкост беше другарица лукавству. Ретко је какав велики злочинац, кога је он испитивао, изишао из његове канцеларије, а да није признао свој злочин или бар да није несвесно дао неке основе помоћу којих ће његова кривична одговорност бити утврђена. Г. Ханри је имао неку врсту надахнућа која му је помагала у проналажењу истине; то није било знање, и који би помислио, да узме његов начин, па да има исти резултат, преварио би се, јер његов начин није био један, он их је мењао према приликама. Нико није тако као он био одан својој позиви, он је тако рећи спавао на послу и био је увек, свакога часа, на расположењу публици. Тада човек није био принуђен, кад има посла, да долази власти само у подне и да дуго чека у предсобљу, као што се данас ради. Пасиониран за свој посао, он није знао за умор и ток после тридесет пете године службе повукао се због болести. Видео сам овога човека неколико пута како по две или три ноћи недељно, и већину слободнога времена, проводи у спремању упуштава која ће ми дати те да би се сигурно успело у гоњењу злочинаца свију врста. Чак и болест није прекидала његове радове, он је се у канцеларији лечио. Укратко то је био човек каквих је било мало, а може бити данас их више и нема. Само његово име натеравало је крадљивце да дршћу, а кад су изведени преда њ најсмелији су се збуњавали и противречили себи у одговорима, јер су сви веровали да их он прозира.

Увек сам примећивао да су способни људи најбоље помагани, може бити да то долази отуда што се, као што каже пословица слични удружују. Може бити, али знам сигурно да је г. Ханри имао помагаче достојне њега. У томе броју био је г. Берто, врло вешт испитивач. Он је имао неки особити начин да ухвати какву ствар, ма коју, о томе најбоље сведоче фасцикуле у главној полицији.

Поред њега мило ми је поменути старешину затвора Паризо-а, који је помагао г. Ханри-а са великом уметношћу. Г. Г. Ханри, Берто и Паризо сачињавали су један истински триумвират, који је био стално против лопова; утаманити их у Паризу и у околини и обезбедити становницима ове велике вароши безбедност у свему, био је њихов циљ, то им је била једина мисао, а успеси су одговарали потпуно њиховим жељама. Истина у ово време међу шефовима полиције било је искрености, слоге и поверења, што је за последњих пет шест година нестало. Данас шефови и чиновници не верују један другоме, сви се узајамно боје један од другога, међу њима је стално непријатељство, сваки у својој другој гледа денунцијанта; нема више сагласност, нема више заједнице у раду између разних делова администрације. Одакле то долази? Отуда што нема више тачне поделе у раду; отуда, што почев од врха нико није на свом месту; обично је сад и сам управник (*prefet*) новајлија у полицији и у самој служби почиње да учи. Он доводи собом гомилу штићеника, којима је најмања мана што не знају ништа, али који, не знајући друго, знају да ласкају и да спречавају да истина дође до њега. А на тај начин под таквим управама сама се служба дезорганизује; свака промена доводи нове људе а удаљује опробане и искусне. Доцније ћу рећи коју о последицама ове промене која се чини једино из потребе да се пријатељима новог управника да плата, а сад да наставимо моје причање.

Чим сам постао *тајни агент* прво сам пошао да се упознам са местом и приликама како бих могао корисно послужити. У томе учењу провео сам дваестину дана. Једнога јутра позвао ме је шеф одошања: требало је пронаћи неког Ватрина оптуженога да је правно и протуррао лажне новчанице. Њега су већ једном ухватили полицијски службеници, али као обично нису га сачували. Госп. Ханри ми даде сва обавештења за која је мислио да ми требају за истраживање. За несрећу ти су подаци били обични подаци какви су по старом обичају давани. Сва места, која је он посећивао била су ми позната, али није било извесно, да ће он тамо доћи скоро, пошто му нови положај налагаше да избегава сва места где је био познат. Није ми остало ништа друго до нада ћу га пронаћи каквим другим начином. Пошто сам дознао, да је у некој кући на булевару Леон-Парнас, која издаје кревете, где је некад становао, оставио ствари, било је вероватно да ће се кад-тад навратити да их тражи, или бар послати неког другог по њих, и на ово сам управо сва моја истраживања. Кад сам нашао ту кућу налазио сам се и ноћу и дању у близини ње да пазим ко улази и излази. То је трајало скоро недељу дана и већ уморан од узалудног чекања наумим да закупим један стап у истој кући где је он становао и да се настаним са Анетом, а моје присуство не могаше изгледати сумњиво. Становао сам већ петнаест дана док једне вечери, око једанест сати, јаве

ми, да Ватрин иде са једним другом. Нешто кењкав био сам легао раније него обично; устанем журно, слетим низ стенице прескачући све по две, па и поред свега тога једва сам стигао само друга Ватриновог. Нисам имао право да га ухапсим, али верујући да од њега могу добити какве податке ухватим га, подвикнем му, и он ми дршћући каза, да је обућар и да станује са Ватрином у улици Мове-Гарсон С. Жермен бр. 4. Није ми требало више. Само сам обукао један дугачак капут преко кошуље и пожури на место које ми је означено; приспео сам пред кућу у тренутку кад је из ње излазио један човек; уверен да је то Ватрин пробао сам да га ухватим, али он измаче; потрчим за њим уз стенице. У тренутку кад сам га хтео дохватити он ме удари ногом у груди и ја се откотрљам низ басамаче. Полетим понова и тако брзо да је он био принуђен, да би ми измакао, да се у своју собу увуче кроз један прозор из ходника. Драмајући његова врата позивао сам га да ми отвори али он не хтеде. Како је и Анета била са мном ркнем јој да зовне позорника, и док се она спремаше да ме послуша станем дупати ногама као човек који силази. Ватрин преварен тиме, да би се уверио да ли одиста одлазим, помоли главом на прозор; то сам и тражио, одмах га шчепам за косе, али и он ухвати мене на исти начин, и борба се отпоче. Одупре се оид који нас је раздвајао он је се упорно бранио, међутим ја сам осећао да он слаби и скупим сву снагу за последњи напад; још су му само ноге биле у соби, још један напон и он је мој, повучем га снажно и он паде у ходник. Одузети му нож, којим је био наоружан, подићи га и изнети на улицу, био је посао једног тренутка. Одведем га у главну полицију где ми је прво честитао г. Ханри а после управник, који ми даде и новчану награду. Ватрин је био врло препреден човек он је имао обично занимање, а међутим одао се прављењу лажног папирног новца што захвева врло fine руке. Осуђен је био на смрт, али му је казна одложена у тренутку кад је требао бити поведен на губилиште. Губилиште је било спремно те га склонеше и љубопитљивцима укратише један приказ. Цео се Париз сећа тога. Говорило се да ће Ватрин проказати, али како он није ништа казао, пресуда је после неколико дана извршена.

Ватрин је био моје прво хапшење и био је од велике вредности. Овај мој успех изава заиста год чиновника за одржање реда и њихових агената. И једни и други роптали су против мене али узалуд. Они ми нису никако могли опростити што сам био вештији од њих, а напротив шефови су ми ту особину много ценили; удвојио сам своју ревност да све више заслужујем поверење ових последњих.

У ово време велики број лажних петодинараца би пуштен у оптицај. Показаше ми неколико; кад сам их загледао учини ми се да је то рад мога денунцијанта Бујена и његовог пријатеља доктора Те-

рија. Решим се да то проверим и станем пратити кретање ових људи, али како их нисам могао пратити из близа пошто су ме познавали те сам могао изазвати сумњу, тешко ми је било постићи оно што сам хтео, па ипак на крају сам се уверио да се нисам преварио и оба мајстора лажног новца беху ухваћени баш у тренутку кад су „радили“. После кратког времена осуђени су на смрт и погубљени.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине рајачке, актом својим Бр. 1295, пита:

„Сеоски дућаница у овој општини, поднео је суду овоме молбу, у којој извештава овај суд, да од 1. јула ове год., неће више да упражњава горе поменути радњу, из разлога тога, што је оптерећен великом арендом, коју није у стању платити, пошто по његовој поднетој молби од 11. маја ове год. Бр. 693, у којој је молио суд и одбор да му аренду дућана смањи на 150 дин., одбор му није хтео аренду смањити, већ да иста остане 200 дин., као што је и у буџету за ову год. предвиђено.

У молби својој од 26. јуна ове год. Бр. 955, коју је за одустанак поднео, изјавио је да од дућанске радње одустаје, а међутим поменути дућаница и даље упражњава исту радњу, и из дућана продаје *све монополисане и трошаринске предмете*.

Пошто се по закону о сеоским дућанима аренда полаже за свака три месеца у напред, суд је позвао дућаницу да аренду за III-ће тромесечје положи каси општинској, али он неће исту да положи, са изговором да је од радње одустао.

С тога а на основу изложенога, суд учтиво моли уредништво за следеће објашњење:

Да ли се од дућанице може аренда дућана за III и IV тромесечје ове год. наплатити екзекутивним путем, ако он и даље не буде хтео платити аренду.

Јер суд сматра да он од радње није одустао, пошто и даље држи своју радњу отворену“.

— На ово питање одговарамо:

Ако дућаница не држи више ни један од оних артикала, о којима говори чл. 4. закона о сеоским дућанима, него продаје само монополисане артикле, онда значи да је он у истини напустио рад сеоског дућанице, и онда не мора ни аренду да плати.

Само, наравно, за продају монополских артикала мора имати дозволу надлежне власти.

Ако, на против, он и даље продаје артикле, о којима говори закон о сеоским дућанима, онда нека суд то констатује, па о томе извести полицијску власт, те

да она уради даље што треба по закону, а суд нека га, преко свога пуномоћника тужи за аренду, па по извршности осуде ову и наплати, јер се екзекутивним путем не може вршити наплата, пошто овој мора да претходи или извршно решење у смислу § 465. т. 4. или пресуда.

II

Суд општине врбичке, у срезу тимочком, актом својим Бр. 2000, пита:

„Пресудом ово општинског суда, од 27. јула. т. г. Бр. 1872, осуђено је једно лице из ове општине за крађу паприке, дело из § 391. крив. законика, на 15 дана затвора и 4 месеца полиц. надзора, и сношај осталих трошкова, и ова је пресуда постала извршном.

Пре но што би суд приступио извршењу ове пресуде по кривич. части, прив. тужиоци, на чију је тужбу ово лице кажњено, изјавили су да казну затвора и надзора осуђеном опраштају, јер су му, веде, рођаци у 5 степену праве линије.

Сада је суд у недоумици шта да ради, с тога се моли уредништво да у првом наредном броју да своје обавештење.

Да ли могу тужиоци опростити ову казну осуђеном, пошто су му рођаци у 5 степену праве линије, када је дело из § 391. крив. закона, и пошто је исто на њихову тужбу и осуђено, и ако вредност прелази 2 динара, или не, и на основу кога зак. прописа, те да би суд знао шта да по овоме предузима?“

— На ово питање одговарамо:

С обзиром на величину казне, којом је крадљивац осуђен, мора се извести закључак, да овде није случај става трећег § 391. кр. закона, који се казни само на тужбу оштећеног, те се, с обзиром на § 397. т. 2. кр. закона, не може примити опроштај, јер се ове кривице казне по званичној дужности.

Да пресуда није изречена и постала извршном, а да се, међутим, утврдило да стоји случај § 235. кр. закона, онда би, по нахођењу уредништва, и кодиступних крађа могло бити опраштања у смислу § 397.

III

Суд општине мокрањске, актом својим Бр. 1531, пита:

„Решењем одбора ове општине, од 8. јула ове год. Бр. 1325, а на основу тражења власти среза бело-паланачког од 24. јуна ове год. Бр. 6331, по чл. 148. зак. о општинама разрешени су и уклоњени са дужности: председник ове општине и кметови села: Мокре и Нов. Села. На основу овога одбор је одлуком својом од 20. јула ове год. Бр. 1431, народио, да се на место разрешених, на дан 5. августа ове год. изврши избор кмета села Новог Села општине ове, коју је одлуку одобрила и надзорна власт среза бело-паланачког актом својим од 22. јула ове год. Бр. 7908.

По чл. 150. зак. о општинама, председник и кметови, разрешени од дужности по пропису чл. 148. зак. о општинама, не могу бити понова бирани за три године од дана разрешења, а ако би

У овоме време били понова изабрати, такав избор неће вредети.

Разрешени кмет Нов. Села понова се сада кандидовао за кмета истога села, па и кандидатску листу код пиротског првостепеног суда потврдио.

Како без сумње друге кандидатске листе неће ни бити за кмета из истога села, то ће овај понова и бити изабрат, и ако не би постојала жалба противу овог избора, онда настаје питање: може ли и сме ли суд овај противно чл. 150. зак. о општинама, увести овога понова и као ново изабраног кмета села Нов. Села на кметовску дужност, и ако не може и не сме онда шта има чинити, да ли да се после извршеног избора, ако противу истога не би било жалбе, у смислу чл. 150. истог закона донесе решење, да је овај његов избор био новредети, као и то, који треба да донесе ово решење, да ли сам општински суд, или суд са одбором својим.

Да се суд за све ово не би огрешно ни о закон а ни о дужности своје, моли се уредништво да по могућству у првом наредном броју свога листа изволе дати суду овоме о свему потребно обавештење.

— На ово питање одговарамо:

По чл. 150. закона о општинама, они председници и кметови, који са тих положаја буду уклоњени по чл. 148. овога закона, не могу бити бирани за три године од дана разрешења, а ако би ипак били изабрани, тај избор неће вредети.

Према овоме, ако пређашњи кмет Новог Села буде опет изабран, суд га неће ни увести у дужност, него ће ствар представити одбору и позвати га да одреди дан за избор кмета дотичног села.

Ако би се исто лице опет кандидовало за кмета, суд нека извести о томе првостепени суд, да је оно без законских услова за кандидата, па му суд неће ни потврдити кандидатску листу.

IV

Суд општине паланачке, актом својим Бр. 4313, пита:

„Како наступа време за израду незабучних гласачких спискова за 1913. годину, то се моли уредништво да објасни, да ли се у стални државни прирез има рачунати 75% или 100%, пошто је то нејасно“.

— На ово питање одговарамо:

И у чл. 21. и у чл. 30. закона о општинама, вели се, да право гласа на општинском збору имају они, који плаћају држави најмање 15 динара непосредног пореза годишње, рачунајући ту и стални државни прирез.

Под сталним државним прирезом законодавац није ника о могао рачунати и онај прирез, који се годишње одређује финансијским законом и буџетом, јер он није сталан, него повремен, (само важи за годину дана), већ је морао имати на уму само сталан државни прирез од 75% о коме говори члан 76. закона о непосредном порезу.

Према овоме, у незабучни списак треба унети само прирез од 75%, и тек ће такав списак одговарати закону.

Овакво је обавештење уредништво дало и у прошлој години, а овако, у осталом, на ово питање гледа и Министарство Унутрашњих Дела, јер је и оно, на питање начелства смедеревског од 10. јула ово године Бр. 6469, дао објашњење претписом својим ПМ 12896, да се у обзир узима само прирез од 75%.

V

Суд општине адранске, актом својим Бр. 1529, пита:

„Моли се уредништво да у првом наредном броју одговори на ово питање:

Има ли право гласа, на општинском збору, старац од преко 60 година, кад би његов лични порез са државним прирезом имао ценаус који закон тражи, јер има старца који задругаре немају, а плаћају осталу непосредну и другу порезу.“

Због састава гласачких спискова овај је одговор потребан што пре“.

— На ово питање одговарамо:

Сви они старци, који су прешли 60 година старости, и због тога ослобођени плаћања пореза на личност, имају право гласа, ако плаћају држави 15 динара непосредног пореза са сталним државним прирезом.

Дакле, године старости не утичу на право гласа, само што им се у непосредни порез не признаје порез на личност у 6 динара, колико су пре ослобођења плаћали, него се тражи да садашњи порез од других пореских објеката: земљишта, зграда, рада, капитала датог под интерес итд. мора са државним прирезом износити 15 дин. годишње.

Међутим, она лица, која су од плаћања пореза на личност ослобођена по тачци е. и ж. чл. 74. закона о порезу, дакле потпуни инвалиди и лица неспособна за рад, која плаћају испод 20 дин. годишње осталог непосредног пореза, имају право гласа, по трећем ставу чл. 30. закона о општинама, и ако не плаћају сада 15 дин. само ако садашњи порез са државним прирезом износи 9 динара годишње, дакле са раније плаћаним личним порезом од 6 дин. износи 15 динара годишње.

VI

Суд општине врбске, актом својим Бр. 1406, пита:

„Начелник ср. жичког, актом Бр. 12003, тражи извештај од овог суда, има ли ова општина деловођу, и има ли он законске услове из чл. 114. закона о општинама, и ако деловођа има услове, да о томе документа у овереном препису уз извештај приложи.“

Суд овај има деловођу, који има све услове из чл. 114. закона о општинама, но да би поступио по горњој наредби ереске власти, суд учтиво моли уредништво да изволи у своме наредном броју Полицијског Гласника изнети, која и каква документа деловођа треба да има за доказ, да има права за општинског деловођу, кад испит није полагао као дуго-

годишњи општински писар и деловођа, као и да ли о томе може бити доказ уверење суда и одбора оне општине, из које је деловођа родом?“

— На ово питање одговарамо.

Сви они, који су пре измене чл. 114. закона о општинама, служили најмање три године као општински писари или деловође, имају права на положај деловође без полагања испита.

Ако је деловођа тога суда служио три године као писар или деловођа пре поменутих законских измена, онда и он има право да буде деловођа.

О томе, да је горње време провео као писар или деловођа општински, мора узети уверење од оне или оних општина, где је са службом био.

VII

Деловођа општине годочевачке, пита:

„По члану 21. закона о општинама, у незабучни списак уписују се сви пунолетни мушки порески обвезници прома чл. 15., 17., 18, 30. и 180. а, а који плаћају најмање 15 динара непосредне порезе, рачунајући ту и стални државни прирез; а по члану 21. б. став III (истог закона) поред овога у тај списак уписује се и војници који ће у „тој“ години одслужити свој рок.“

Исто тако, по члану 30. закона о општинама, задругари који су навршили 21 годину имају право гласа, ма колики непосредан порез плаћали, само ако не стоје у изузећу чл. 32.

Као новом општинском деловођи нису ми довољно јасни поменути законски прописи, и зато учтиво молим уредништво за следеће обавештење:

1. Могу ли се у незабучни списак, који ће се у овој години правити за 1913. годину — уписати они војници, који у 1913. години одслужују свој рок, или ће се уписати само они, који одслужују у овој 1912. години.

2. Регруте, који у овој години буду ослобођени службе у кадру услед сталне или привремене неспособности и као храниоци, — треба ли их по чл. 30. став I и II закона о општинама, уписати у незабучни списак да имају право гласа у 1913. години, пошто су они по чл. 21. б. став III ослобођени војне обвезе“.

— На ово питање одговарамо.

У чл. 21. закона о општинама, одређује се време кад почиње прављење незабучног списка, па се уз то вели, да ће се у исти унети и војници, „који ће у тој години одслужити свој рок“.

Из речи: „у тој години“, може се извести једини закључак, да је законодавац мислио само на годину, у којој се списак прави, како би на тај начин обезбедио у наступајућој години право гласа оним грађанима, који су и стекли пунолетство и одужили један значајан дуг према држави.

Никако се ту није мислило чак и на оне, који ће то учинити тек у другој години, јер би то било противно чл. 27. д. поменутога закона, по коме се то право не признаје ни онима, који су се досе-

WWW.UNILIB.RS
лиц из других општина, или иначе стекли право гласа.

Према овоме, у списак треба унети само оне војнике, који свој рок одслужују у овој 1912. години.

Што се тиче оних, који су као неспособни ослобођени службе у војсци, а међутим су пунолетни, њих треба уврстити у списак, ако иначе имају услова, јер им се то право не може одређи према чл. 30. истог закона.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Хипотековање дужникових добара, за сигурност наплате досуђеног потраживања у ствари је акт егзекуције, којим према томе, поверилац прекида застарелост ако је ова још у току; но ако, у циљу реализовања потраживања, није ништа рађено за 24 године, онда дуг, па следствено и стављена интабулација или прибелешка за обезбеду тога угашеног дуга, застарева, па ма осудно решење за то време било на извршењу код полициске власти.

(Одлука Касационог Суда од 20. фебруара 1911. г. Бр. 2533).

Тужници браћа В. из Л. представили су првостепеном суду: да је Миленко Ч. из К. тражио интабулацију на њихово непокретно имање, и да је иста одобрена решењем суда од 26. феб. 1909. г. бр. 4795, за обезбеду 26 дук. цес. са 12% год. интер., колико му они дугују као пријемнику права Стојана Р. из К., коме је дуговао отац тужилаца, пок. Веса., горе поменутој суму по осудном решењу од 14. децембра 1872 г. бр. 15636. Навели су даље, да је овај дуг, због кога је интабулација стављена застарео, јер је од извршности осудног решења, на коме се дуг заснива, протекло преко 30 год., те је поверилац изгубио право на наплату, па и на интабулацију, пошто је дуг застарелошћу угашен; с тога су тражили да се интабулација, услед застарелости дуга за који је везана, скине.

Тужени не пристаје да се ова интабулација скине, јер он вели, заснива своје право на осудном решењу, које је донето на основу јавних исправа и суд је по § 454 грађ. пост., по званичној дужности, писао полициској власти да она наплату изврши, и да је према томе кривица власти, а не његова што решење није извршено. Код полициске је власти предузео шта треба, те је застарелост прекинута. По § 922 грађ. зак. извесно право застарева кад га његов носилац по својој вољи неупотребљава за извесно време, а овде, није тај случај, јер је власт морала сама ову наплату да изврши.

Првостепени је суд у смислу предњих навода тужилачке стране пресудио био: да се та интабулација скине — интабулира. Али, Апелациони суд поништио је ову пресуду првостеп. суда са ових разлога: Законодавац је предвидео случајеве у којима поверилац губи право на тражбину, ако то своје право не тражи од дужника за извесно зако-

ном одређено време, али у свима тим случајевима претпоставља се, да су у питању само поверилац и дужник и да поверилац за одређено време не чини потребне кораке за реализовање свога права, док је овде са свим други случај; овде је поверилац, односно сам суд по званичној дужности — доносећи осудно решење од 14-ХП-1782. бр. 15636 — писао полиц. власт да осуду у 26 дук. ц. са интер. изврши, а што полициска власт није стигла да за 30 и више година изврши наплату дуга по поменутом осудном решењу зато не може бити кажњен поверилац губитком свога права по овом осудном решењу у толико мање, што законодавац нигде не помиње и овакав случај застарелости права, односно обавеза.

Овакве врсте застарелости не може бити (види О. О. С. од 8. августа 1886 г. Бр. 2049) у интересу правичности према повериоцима као и у интересу угледа државе и државне власти. Кад дакле према наведеном овде нема застарелости дуга, онда не може бити места ни примени § 930 а) грађ. зак., па природно не може бити ни скинућа интабулације стављене на имање тужилаца за обезбеду помен. дуга, које скинуће не може бити ни са тога разлога што од дана стављања интабулације до дана тужбе, којом се тражи скинуће исте, није протекло време које се по § 930 а) гр. зак. тражи за застарелост.

Ну, Касац. Суд, примедбама својим од 12. јануара 1912. г. Бр. 502, поништио је горњу пресуду Апелат. Суда, са ових разлога:

У §-у 930 а) гр. зак. изречно је предвиђено да сва права и обавезе, па ма били и судом утврђени, застаревају после 24 године. Па како је интабулација по овоме дугу на имање тужичеве стране стављена тек у 1909. год., дакле после више од 30 година од извршности осудног решења суда окр. крушевачког од 11 децембра 1872 г. бр. 15636, када је, по гласу тога решења, полициској власти писано за извршење досуде, — то, према таквом стању ствари, а кад се тужилачка страна позвала на застарелост, овде и не може бити ни речи о интабулисању таквога, угашеног дуга, пошто по § 306 гр. зак. свака залога претпоставља стваран дуг, а у овоме конкретном случају, дуг је престао услед застарелости. Даље, погрешан је навод Апелационог Суда о томе: да за повериоца не може бити никаква губитка права услед тога што полициска власт, којој је суд у своје време по званичној дужности писао да изврши решење о коме је овде реч, није стигла да за 30 година наплату изврши, јер тим фактом повериоцу није било одузето право да и са своје стране чини што треба да би дошао до наплате досуђенога му потраживања, ако би ова била могућа. *Хипотековање дужникових добара за сигурност наплате досуђеног потраживања у ствари је акт егзекуције*, којим, према томе, *поверилац прекида застарелост, ако је ова још у току*. У овом пак случају тужени Михаило, као поверилац, то је учинио тек по протеклу 24 год.,

дакле после завршеног тока застарелости, пошто не доказује да је она раније каквим сличним актом била прекинута. Зато се има узети да је извршење раније изостало због немогућности наплате.

Апелациони Суд није усвојио ово примедбе Касац. Суда, већ је дао следеће противразлоге:

Касацони Суд у горњим својим примедбама узима, да је спорни дуг застарео по томе, што је интабулација по овом дугу на имање тужичеве стране стављена тек у 1909 години, а по осудном решењу од 11. децембра 1872 г. Бр. 15636, дакле после више од 30 година — § 930 а) грађ. зак. Међутим Апелат. Суд узима, да у овом конкретном случају нема места примени наређења § 930 а) грађ. зак., налазећи, да спорни дуг није застарео. Осудно решење првост. суда од 11. децембра 1872 г. Бр. 15636, којим је отац тужилаца осуђен да плати Стојану Р, односно његовом пријемнику права — туженом Михаилу, 26 дук. ц. са интер., и по коме је осудном решењу прв. суд и одобрио интабулацију на имање тужноца 26-П-1909 год. Ибр. 350, донесено је на основу јавне исправе, и према томе, а по наређењу § 454 грађ. пост. суд је сам по званичној дужности, доносећи исто решење писао полиц. власти, да осудно решење над оптуженим изврши. У овом случају, дакле, није зависило од воље повериоца што спорни дуг није тражио у законом одређеном времену, већ је то кривица до оне државне власти, код које је горње решење било толико дуго времена на извршењу. Дакле, за то, што полициска власт није и извршила ову наплату дуга од туженог за 30 и више година, зато не може бити кажњен поверилац губитком права, које му закон даје. Ово у толико пре што законодавац, и у интересу правичности према повериоцима и у интересу угледа државе и државне власти, нигде и не предвиђа овакву врсту застарелости — застарелости права односно обавезе.

Касацони Суд, у општој својој седници од 20. фебруара 1912 год. бр. 2532, одбацио је ове противразлоге Апелационог Суда, а одржао у снази горње примедбе свога одсељања те је Апелациони Суд, у смислу ових примедба довео своју нову пресуду од 1. марта 1912 године бр. 1662, којом је одобрио напред изложену пресуду првостепеног суда, по којој се скида интабулација са имања тужилачке стране, пошто је дуг застарео.

1.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Душан Стефановић, млинарски радник, родом из Зајечара, покрао је разне алате своје газди В. Бошковићу, из Параћина, па побегло. Он је стар 20 година, раста високог, пронамаст, одело грађанско, а на глави шапка. Денеша начелства округа моравског Бр. 10720.

ОБЗНАНА

Министар Унутрашњих Дела, решењем својим од 16. августа ове године П.Бр. 15022, а на основу чл. 12. б. закона о јавној безбедности, повисио је уцену за хајдуке: **Алексу**

знакова има на десној руци на трећем зглобу кажипрета брадавицу величине сочива.

Акт управе нишког казненог завода Бр. 2781.

Сретен М. Вујичић, из Брзохода, који је био у притвору општинског суда за крађу, побегао је.

Он је омамен, дежмекаст, плав, очију плавих, бркова малих. Од одећа има кошуљу и гаће од селачког платна, а на глави плаву шајкачу.

Депеша начелника среза моравског, округа пожаревачког Бр. 13925.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуते властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

ТРАЖИ СЕ

Тихомир Стокић, из Сибнице, отумарао је незнано где.

Стар је 18 година, средњег стаса, очију плавих.

Депеша начелника среза моравског, округа пожаревачког Бр. 13876.

КРАЂА СТОКЕ

Аксентију Живуловићу, из Вучића, украдена је кобила длаке дорастаје, стара 10—12 година, задње ноге путасте, има жиг К.

Депеша начелника ср. лепеничког Бр. 16463.

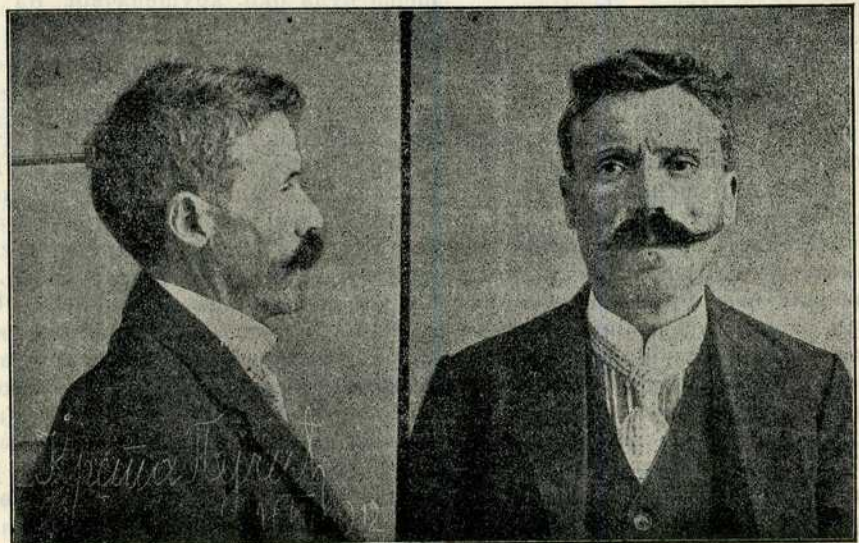
Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ову покрађу.

Ђуришића, из Пребресе, среза прокувачког и **Мустафу — Драгомира Милошевића**, на 1500 динара за свакога, и ова ће се сума издати ономе који га убије, ухвати или полицијској власти прокаже да их ова побије или ухвати.

Из канцеларије полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела, 16. августа 1912. године, П.Бр. 15022.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У колико је Београд, из године у годину, многољуднији град; у колико се неприродним развојем шири све више и више, те је надзор

власти отежан, у толико је он згодније склониште онога талоба друштвеног, што га даје он сам а и цела Србија.

Све што у унутрашњости Србије пође странпутицом у своје животу, све то јури у Бео-

град, да ту нађе и склоништа и повољно поље за свој неваљали рад.

Уз ово наше зло, које Београду наноси знатне штете, а властима и много посла и много брига, а по који пут и неоправдане прекоре, он је, у последње време, поплаћен и разним проблематичним личностима са стране.

На раскрсници Истока и Запада, он је згодна тачка за смет оних професионалних коцкара, који на железницама налазе широко поље свога онаког рада.

Поред све пажње наших власти, Београђани су ипак приложили знатан прилог овој немани, која нам са стране долази.

Борба против њих отежана је у толико, што је наш свет ненавикнут да на себе пази, а друго и због тога, што они не долазе у улози простих раденика и обичних људи, него сваки од њих представља отмене странце и својим оделом и држањем и легитимационим исправама.

Из тежње, да ни једном честитом странцу не учине никакву непријатност, наше власти морају са пуно такта и обазривости да воде надзор ових људи, па им се тако врло лако и промакне по који од њих.

Један од ових мрачних типова јесте и **Крста Пејчић**, (бар како се он представља), чију слику износимо, а кога је ово дана ухватила београдска полиција.

Он, истина, тврди да је наше горе лист, али поље његових операција није само Србија, јер је он у њу тек скоро дошао.

Пред нама је баш сада његова слика софијске полиције у Бугарској, којој се он представљао као Добросав Рачић, из Пожаревца, ма да власти у Пожаревцу тврде, да он нити је отуда, нити је тамо у опште познат.

Колико се сазнаје, он је прошле године побегао из Пирота, где је био под истрагом за крађу.

Да би се у опште тачно утврдило: које је ово лице, и какве је кривце починило, ми

позивамо и власти и појединце, да све што о њему знају, доставе Управи града Београда, с позивом на њен акт Бр. 29364.